

Sygn. akt VII U 1049/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2019 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan – Karasińska

Protokolant: sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 marca 2019 roku w Warszawie

sprawy Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i (...) Spółka jawna w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem zainteresowanego P. F. reprezentowanego przez kuratora procesowego

na skutek odwołania Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i (...) Spółka jawna w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 28 grudnia 2017 roku, znak: (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od strony odwołującej się Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i (...) Spółka jawna w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

3. przyznaje kuratorowi B. K. – pracownikowi VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie ze Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem podjętych czynności w imieniu strony zainteresowanej P. F., której miejsce zamieszkania lub pobytu nie jest znane.

UZASADNIENIE

Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i (...) P. P. Z. P. Sp. J. z siedzibą w K. złożyła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 28 grudnia 2017 r., nr: (...). Spółka zarzuciła zaskarżonej decyzji naruszenie przepisów prawa materialnego doprowadzające do uznania, że ubezpieczony P. F. był zatrudniony u skarżącej już w październiku 2015 r. poprzez wskazanie jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne kwoty 5.500,00 złotych w rozliczeniach za listopad i grudzień 2015 r. Odwołująca wniosła o uchylenie decyzji w całości, gdyż ustalenie dotyczące kwietnia 2016 r. jako zasadne zostało skorygowane. Zdaniem spółki informacje zawarte w protokole kontroli organu rentowego zawierają nieprawdę, co narusza przepisy zawarte w kodeksie postępowania administracyjnego. Odwołująca uznała, że nie złożyła i nie złożyła dokumentu rozliczeniowego

za ubezpieczonego za listopad i grudzień 2015 r. z ustaloną w toku kontroli podstawą wymiaru składek wynoszącą 5.500,00 złotych, ponieważ P. F. nie był jej pracownikiem w październiku 2015 r. i w listopadzie 2015 r., a co za tym idzie nie miał prawa do wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek. W ocenie spółki została złożona za pracownika deklaracja za grudzień 2015 r. wskazująca jako podstawę wymiaru składek 0,00 złotych, albowiem wypłata wynagrodzenia nastąpiła w styczniu 2016 r.

i w rozliczeniu za ten miesiąc powstał obowiązek rozliczenia składek (k. 3-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 8 marca 2018 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od odwołującej na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ rentowy wskazał, że płatnik składek w okresie od listopada 2015 r. do kwietnia 2016 r. nie złożył raportu imiennego ZUS RCA za P. F. i nie naliczył składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne za okres od listopada 2015 r. do kwietnia 2016 r. od wynagrodzeń za okresy od października 2015 r. do listopada 2015 r. oraz od stycznia 2016 r. do marca 2016 r. wynoszących po 5.500,00 złotych. Oddział stwierdził, że występują rozbieżności w listach płac i listach wypłaty zasiłków a dokumentami (...) i ZUS RCA a spółka nie udostępniła odpowiedniej dokumentacji, która jest w posiadaniu księgowej. Jego zdaniem kontrola została przeprowadzona prawidłowo na podstawie i zgodnie z upoważnieniem doręczonym płatnikowi składek w dniu 24 kwietnia 2017 r. Organ rentowy podniósł, że analiza konta płatnika składek wykazała, że spółka nie złożyła zgodnie z art. 41 ust. 7b pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych prawidłowych wymaganych dokumentów rozliczeniowych i tym samym nie doprowadziła do stanu zgodności

z protokołem kontroli (k. 5-7 a. s.).

Sąd postanowieniem z dnia 19 marca 2018 r. na podstawie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. zawiadomił zainteresowanego P. F. o postępowaniu toczonym z odwołania Przedsiębiorstwa Produkcji Handlu i (...) , (...)” P. P. Z. P. Sp. J. z siedzibą w K. przeciwko organowi rentowemu oraz, że w terminie 14 dni od doręczenia niniejszego zawiadomienia może przystąpić do sprawy (k. 9 a. s.).

Sąd zarządzeniem z dnia 21 września 2018 r. ustanowił kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu ubezpieczonego P. F. w osobie pracownika tutejszego Sądu B. K. celem reprezentowania jego praw w procesie o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym toczącego się z odwołania spółki od decyzji organu rentowego z dnia 28 grudnia 2017 r., nr: (...) (k. 10-11 a. s.).

Ustanowiona kurator B. K. na rozprawie w dniu 25 marca 2019 r. przyłączyła się do stanowiska organu rentowego wnosząc o oddalenie odwołanie i zasądzenie kosztów procesu (k. 45 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 61 § 1 i § 4 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zawiadomił Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i (...) P. P. Z. P. Sp. J. z siedzibą w K. oraz P. F. w dniu 21 listopada 2017 r. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie obowiązku złożenia przez płatnika składek korekty dokumentów rozliczeniowych za ubezpieczonego zgodnych z protokołem kontroli (k. 513 akt ZUS).

Ubezpieczony figurował na listach płac odwołującej w okresach od października 2015 r. do listopada 2015 r. oraz od stycznia 2016 r. do lutego 2017 r. z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 5.500,00 złotych brutto oraz w grudnia 2015 r. z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 4.500,00 złotych (k. 235, 243, 251, 263, 271, 281, 289, 297, 305, 313, 321, 337, 345, 353, 361, 369 akt ZUS).

Inspektor B. P. w imieniu organu rentowego przeprowadził kontrolę u płatnika składek w dniach 24 kwietnia 2017 r., 5 czerwca 2017 r., 6 czerwca 2017 r., od 12 czerwca 2017 r. do 14 czerwca 2017 r., 16 czerwca 2017 r., od 19 czerwca 2017 r.

do 23 czerwca 2017 r. oraz od 26 czerwca 2017 r. do 28 czerwca 2017 r. Jej zakres obejmował: prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest organ rentowy; zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego; ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu; prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe; wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych. Spółka nie udostępniła akt osobowych pracowników z aktualnymi dokumentami, umów o pracę czy świadectw pracy. Płatnik składek nie przedłożył również kont księgowych i wydruków za lata 2014-2016, list płac za lata 2011-2013, PIT-4R za lata 2014-2016 i za okres wcześniejszy czy przelewów lub potwierdzeń KW za wynagrodzenia, co wynika z protokołu przesłuchania Z. P.. W okresie od listopada 2015 r. do kwietnia 2016 r. nie złożono raportu imiennego ZUS RCA za P. F. oraz nie naliczono składek na ubezpieczenie zdrowotne od wynagrodzeń wynoszących 5.500,00 złotych za październik 2015 r. i listopad 2015 r., 4.500,00 złotych za grudzień 2015 r. oraz 5.500,00 złotych za okres od stycznia 2016 r. do marca 2016 r. (k. 417-442 akt ZUS).

Organ rentowy w dniu 14 września 2017 r. poinformował spółkę, że zastrzeżenia z dnia 4 września 2017 r. wniesione do protokołu kontroli i aneksu do protokołu kontroli nie zostały uwzględnione. Stwierdzono, że w piśmie z dnia 4 września 2017 r. nie wskazano nowych środków dowodowych. W aneksie uznano, że okres przerwy przypadął od dnia 25 kwietnia 2017 r. do dnia 4 czerwca 2017 r. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz zawiadomienie o zamiarze jej wszczęcia nie zawiera przedziału czasowego. Podniesiono również, że płatnik składek nie przedstawił do kontroli większości żądanych dokumentów. Wobec powyższego podstawy wymiaru składek zostały zweryfikowane na podstawie przedłożonych dowodów w postaci list płac (k. 499-501 akt ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 28 grudnia 2017 r., nr: (...), zgodnie z którą stwierdził, że podstawa wymiaru składek dla P. F. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i (...) P. P. Z. P. Sp. J. z siedzibą w K. na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe wynosi 5.500,00 złotych oraz zdrowotne 4.745,95 złotych za listopad 2015 r., grudzień 2015 r. i kwiecień 2016 r. Składka na ubezpieczenie zdrowotne za te miesiące wyniosła 427,14 złotych. Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji wskazał, że odwołująca nie przedłożyła kont księgowych, PIT-4R, akt osobowych pracowników za lata 2014-2016 oraz przelewów lub potwierdzeń KW, gdyż wynagrodzenia są płacone gotówką. Ponadto stwierdzono, że spółka nie potrafiła wyjaśnić rozbieżności zachodzących pomiędzy listami płac i listami wypłaty zasiłków a dokumentami (...) i ZUS RCA. Zdaniem organu rentowego płatnik składek do dnia wydania decyzji nie złożył zgodnie z art. 41 ust. 7b pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych prawidłowych wymaganych dokumentów rozliczeniowych i tym samym nie doprowadził do stanu zgodności z protokołem kontroli (k. 609-611 akt ZUS).

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym aktach rentowych. Treść wynikająca z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS była wiarygodna i stanowiła podstawę dokonanych ustaleń faktycznych. W ocenie Sądu materiał ten był wystarczający i pozwalał na wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Przedsiębiorstwa Produkcji Handlu i (...) P. P. Z. P. Sp. J. z siedzibą w K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 28 grudnia 2017 r., nr: (...) jako niezasadne zasługiwało na oddalenie.

Spór koncentrował się wokół rozważenia, czy organ rentowy zasadnie ustalił dla P. F., jako pracownika odwołującej spółki, podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne na kwoty po 5.500,00 złotych

w rozliczeniu za listopad 2015 r. i grudzień 2015 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

W świetle art. 20 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Na podstawie art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 938 z późn. zm.), do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 3 i 35, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6

i 10. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz nie stosuje się ograniczenia,

o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Jak stanowi art. 68 ust. 1 pkt 1c ustawy, do zakresu działania Zakładu należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności wymierzanie

i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Organ rentowy jest instytucją upoważnioną do przeprowadzenia kontroli u płatników składek. Protokół kontroli sporządzony przez upoważnionego pracownika był dokumentem wiarygodnym i stanowił podstawę rozstrzygnięcia. Organ rentowy oparł się na wyjaśnieniach płatnika składek oraz dokumentach przez niego przedstawionych. Jedynym materialnym dowodem, na którym występował P. F., były listy płac. Z ich zapisów wynika jednoznacznie, że ubezpieczony figurował na listach płac zarówno w listopadzie

2015 r., jak i w grudniu 2015 r. Z przesłuchania Z. P. działającego

w imieniu spółki wynikało, że nie jest on w stanie przedstawić innych dokumentów, których żądał w toku postępowania wyjaśniającego organ rentowy. Płatnik składek nie przedłożył kont księgowych, PIT-4R, akt osobowych pracowników za lata 2014-2016, świadectw pracy czy przelewów lub potwierdzeń KW. W związku z tym w ocenie Sądu organ rentowy prawidłowo wydał zaskarżoną decyzję na podstawie list płac, na których widniał ubezpieczony.

Płatnik składek nie skorzystał z dyspozycji art. 41 ust. 7b pkt 2 ustawy, zgodnie

z którym jeżeli konieczność korekty danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym jest wynikiem stwierdzenia nieprawidłowości przez Zakład w drodze kontroli - imienny raport miesięczny korygujący powinien być złożony nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. Płatnik składek w treści odwołania podnosił jedynie na błędy popełnione przez pracownika organu rentowego odpowiadającego za kontrolę w jego spółce, które były niezasadne. Sąd w toku postępowania sądowego jest zobowiązany do zbadania, czy rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa materialnego. Zarzuty odwołującego dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania administracyjnego nie zasługują na uwzględnienie. Kwestie dotyczące ewentualnego naruszenia przez organ rentowy przepisów prawa administracyjnego, w tym wadliwości kontroli, która została przeprowadzona u płatnika składek, nie miały wpływu na rozstrzygnięcie w sprawie. Powszechnie jest w orzecznictwie stanowisko, że podstawą rozstrzygnięcia sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych mogą być tylko przepisy prawa materialnego i ewentualnie postępowania cywilnego, a nie przepisy procedury

administracyjnej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., sygn. akt II UK 309/09 i z dnia 2 grudnia 2009 r., sygn. akt I UK 189/09 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2002 r., sygn. akt II UKN 356/01 i z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. akt I UK 238/09). Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2010 r., sygn. akt II UK 336/09). Wobec powyższego wszelkie zarzuty dotyczące wadliwego zastosowania przez organ rentowy przepisów kodeksu postępowania administracyjnego pozostawały w istocie poza istotą sporu, która skupiała się na prawidłowości zastosowania przez organ rentowy przepisów prawa materialnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. w punkcie 2 i 3 wyroku zasądzać od odwołującej spółki na rzecz organu rentowego kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz przyznając kuratorowi B. K. – pracownikowi VII Wydziału Pracy i (...) Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w W. kwotę 90,00 złotych tytułem podjętych czynności w imieniu strony zainteresowanej P. F., której miejsce zamieszkania lub pobytu nie jest znane. Sąd błędnie wyliczył koszty na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) zwanego dalej „rozporządzeniem”. Przedmiot sporu w niniejszej sprawie dotyczył jednak nie świadczenia a wysokości podstawy wymiaru składek, zatem koszty zastępstwa procesowego należało wyliczyć na podstawie wartości przedmiotu sporu. Podkreślić bowiem należy, iż w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składek koszty zastępstwa procesowego ustala się właśnie od wartości przedmiotu sporu (uchwała 7 sędziów z dnia 20 lipca 2016r., III UZP 17/15, mająca moc zasady prawnej). Z kolei wartością przedmiotu sporu - jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego - jest różnica pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się i składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres (por. postanowienia z dnia 17 kwietnia 2009r., II UZ 12/09, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 301; z dnia 26 stycznia 2011r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z dnia 7 kwietnia 2010r., I UZ 8/10, niepublikowane i z dnia 24 maja 2012r., II UZ 16/12, LEX nr 1222163). Sąd przyjął, że wartość przedmiotu sporu wynosiła 11.000,00 złotych, gdyż zdaniem odwołującej spółki podstawa wymiaru składek dla ubezpieczonego w listopadzie 2015 r. i w grudniu 2015 r. powinna wynieść 0,00 złotych. Kwota 11.000,00 złotych mieści się w widełkach zawartych w § 2 pkt 5 rozporządzenia. W związku z tym zasądzona kwota dla organu rentowego powinna wynieść 3.600,00 złotych. Również od tej kwoty należało wyliczyć wynagrodzenie dla ustanowionej w sprawie kurator.

05 kwietnia 2019 r.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć (...) (...) z pouczeniem o zażaleniu na koszty.

05 kwietnia 2019 r.